

A vasutasok forradalma.

— ápr. 22.

A remények úgy látszik rügyeikben elfagynak. A vasutasok makacsul ragaszkodnak ahhoz, hogy egy csapásra mindent kivívjanak. Azt érzik, hogy igazuk van, hogy követelésük jogos és hogy ők nélkülözhetlenek és nem pótolhatók.

— Viszont a kormány a hivatali eskü, az állam érdeke, a nemzet vagyona ellen elkövetett merényletet lát a vasutasok forradalmi lépésében és ridegen kimondja a kemény szót: aki 1—2 nap alatt vissza nem tér helyére s nem teljesíti kötelességét, — annak helyére más jön.

Ezek a válságos, izgalmas napok mikor mindentől elszigetelve, a világtól messze, forgalom, posta, újságok, szabad közlekedés nélkül a bizonytalanság ködében tapogatózunk, nem valók arra, hogy bíráljunk és keserű igazságokkal szítsuk a vad tüzet, mely a nemzet javait perzseli, pusztítja.

Mi csupán a közönség jogos feljajdulásának adunk nyílt kifejezést. A közönség óriási arányokban érzi a reá méltatlanul zudított veszedelem súlyos következményeit. Az ország teljesen ki van forgatva természetes, törvényes rendjéből. Száz meg ezer jogos feljajdulást hallunk. Nem is lehet felsorolni az eseteket, mert igazán csaknem minden ember, szegény és gazdag, ur és pór, tisztviselő és birtokos, kereskedő és iparos egyaránt érzi, hogy ez az állapot kétségbejítő és hogy a vasutasok forradalmi ténye legnagyobb részt ártatlanokat, olyanokat sújt, akik az ő bajaikon nem segíthetnek és mégis miattuk, a nélkül, hogy ez ügyüket előbbre vinné, szenvedni, károsodni, anyagi, erkölcsi egyéni és társadalmi érdekeik megcsorbitását tűrni kénytelenek.

Valóban nem tudjuk eléggé hangoztatni, hogy a vasutasok is hallgathatnának a szívükre, a hazafias érzületükre és bizonyára könnyebben a maguk pártjára hódítanak az ország millióit, ha megmutatván erejüket és hatalmukat, most már visszatérnének az elhagyott kötelességekhez és áldozatkész megadással viselnék a sorsot, melyet Magyarország általános szegénysége, viszonyaink siralmas gyarlósága rótt rájuk.

*

Vonat, posta, levél, újság nincs és a torlódo események iránt percről percre lázasabb a közönség érdeklődése.

Ezt iparkodtunk kielégíteni tegnap reggel megjelent rendes számunk részletes, bő, föltétlenül hiteles távirati híradásaival és tegnap délben kiadott rendkívüli kiadásunk felette érdekes új híreivel.

Ezeket a kiadásokat a közönség pár pillanat alatt valósággal szétkapkodta,

A forgalomtól elzárt debreceni közönség nyugtalanul várja az érkező híreket.

A Szabadság legutóbbi rendkívüli kiadása óta történt helyi, budapesti, országos és világ eseményekről a többi külön rovatok mellett alábbi híradással vagyunk.

*

A képviselőház ülése.

Budapest, ápr. 21. (Távirati tudósítás) Hosszu tanácskozás előzte meg ismét az ülést, melyen Perczel Dezső elnökolt.

Kabik Béla napirend előtt bocsánatot kér tegnapi közbeszólásáért.

Ezután

Tisza István gróf tájékoztatja a házat a vasutasok dolgairól. A kormány kötelessége mindent elkövetni, hogy a vasutasok a munkát újra megkezdhesék. Tegnap két irányban, ma reggel harmadikban indult vonat megfelelő katonasággal. Állomásról állomásra készítik elő a forgalmat, rendbe hozzák a megrongált táviró drótokat és készülékeket. Ma és holnap újra két-három irányban indul meg a közlekedés katonai segítséggel.

A kezdet nehézségeit már legyőzte a kormány. Ezrével és ezrével jelentkeztek emberek, néhány nap alatt lehetővé válik az ügyek organizálása és a vasutakat el lehet látni kötelességtudó új alkalmazottakkal. De valahány embert alkalmaznak, ugyanannyit kell elbocsátani.

A roppant számmal jelentkezőket csak a végső szükség esetén akarják alkalmazni, mert a kormány szívesen megragadja az alkalmat a békés kielégítésre.

Vörös László vállalkozott egyengetni a megegyezést. Reméli, hogy az sikerül. Az igazságérzettel ugyan nehezen egyeztethető össze, hogy a bűnösöket meg ne büntessük, de az emberi érzés diktálja, hogy minden korlátozás nélkül az amnesztia álláspontjára helyezkedjünk.

A kormány nem kifogásolja, hogy a vasutasok gyülekezessenek. Kéri az ellenzék, hogy keserűség nélkül tárgyalja az ügyet.

Polonyi Géza szívesen honorálja a miniszterelnök felhívását, mert a függetlenségi márciusra erre az álláspontra helyezkedtek. De az ország színe előtt megvádolja a kormányt, hogy visszaélt hivatalos hatalmával, mikor a vasutasokat letartóztatta.

Tisza István utal Polonyi kijelentésére, mely ha öntudatlan, akkor könnyelmű, ha öntudatos, akkor perfid. Ha sikerül a munkásokkal elhitetni, hogy a katonasággal szembeállhat, akkor csak vér árán oldható meg a dolog. (Nagy zaj a baloldalon.)

Hieronymi nem fenyegetett tegnap, csak azt mondta, hogy minden áron fenntartja az üzemet. A kormány nem állja utját a gyülekezésnek és ha kellő formában annak eredményét a kormány tudomására hozzák, ez ellen nincs kifogása.

Hogy miért történt a letartóztatás? Mert az állam vagyontát jagtalanul használták, fogyasztották. (Zajongás a baloldalon.)

Elnök arra utalással, hogy a kedélyek izgatottak, az ülést felfüggeszti.

Félórrai szünet után

Tisza folytatja. A kormány belement az egyezkedésbe, nem törődve a gunyolódással, hogy engedékenynek mutatkozott. Csak az a kérdés, hogy a kormány engedékenysége minő viszhangra talál a vasutasoknál és nem az, hogy az üzemet fenn tudjuk-e tartani? Mert az utóbbi kétségtelen. Reméli, hogy a sztrájkolók rátérnek a békés utra. Nem az államvasutak forgalma függ ettől, hanem a szegény félrevezetettek existenciája. A magyar állam becsülete kívánja, hogy itt a törvény uralma helyreállítsák. Aki ennek utjába áll, azt a magyar állam teljes ereje latba vetésével el fogja tiporni. Késő bánattal fogják a sztrájkolók belátni, hogy azok voltak legnagyobb ellenségeik, akit barátaiknak vélték.

Polonyi Géza személyes kérdésben szólal fel.

Hock János hosszasan beszél, mulasztással vádolva a kormányt, mely erőszakkal fenyegetőzött a békés megoldás megkísérlése helyett. A sztrájkért a kormányt teszi felelőssé.

Tisza Hock felszólalását zagyva beszédnek mondja, mire a baloldalon nagy lármát keletkezett. Heves közbeszólások.

Elnök Polonyit és Nessit rendre utasítja.

Többen zárt ülést akarnak kérni, mások kivonulnak a teremből.

Tisza befejezi beszédét, majd több személyes kérdésben történt felszólalással az ülés fél négykor véget ért.

A vasutasok gyűlései.

Budapest, ápr. 21. Mintegy hatezer sztrájkoló a rendőrség engedelmével a zuglói sörcsarnokban értekeztetet tartott, melyen egyhangulag kimondták, hogy a kormány által felajánlott békepontokat nem fogadják el, hanem ragaszkodnak ismert követeléseikhez. Mig azokat a kormány nem teljesíti, addig nem tági-tanak.

Óriási tömeg viharosan kiáltotta: — Esküszünk! Mindnyájan esküszünk!

Kijelentették, hogy követeléseik biztosítására a kormánytól írásbeli garanciákat kívánnak. Legtöbben hangoztatták, hogy nincs szükség nagygyűlésre. A kormány vagy teljesíti követeléseiket vagy tovább sztrájkolnak.

Vörös László és Vázsonyi Vilmos egész délután tanácskoztak.

Tanácskozások, intézkedések.

Budapest, ápr. 21. Az igazgatóság-nál nagy tanácskozás volt, melyen Hieronymi, Nyiry miniszterek, Ludwigh elnökigazgató, több felügyelő vettek részt, megvitatta, hogy szükség esetén miként lehet a forgalmat katonasággal megnyitni.

A m. á. v. igazgatóságának B—3. szakosztályában, hol sok külső szolgálatról berendelt tisztviselő dolgozik, az igazgatóság felszólította őket külső szolgálat teljesítésére. A tisztviselők küldött-ségileg kérték a rendelet visszavonását, mert nem merik a felelősséget magukra

vállalni. A balparti üzletvezetőségénél dolgozó tisztviselőket a sztrájkoló tisztviselők a munka abba hagyására bírták. — Ugyanez történt az építésügyi főosztályban. A sztrájkoló tisztviselők a m. á. v. igazgatóságának palotája előtt tüntető sétát rendeztek.

Lázítás.

Budapest, ápr. 21. Az anarkia annyira nagy, hogy a sztrájkoló a m. á. v. ipari munkásait, kiknek száma körülbelül negyvenezer, szintén sztrájkra akarják kényszeríteni.

Megindult postajáratok.

Budapest, ápr. 21. A postaköcsi járat, mely csupán levélpostát szállít, ma reggel megindult Zólyom, Kassa, Debrecen, Nagyvárad, Arad és Szeged irányában.

A főváros élelmezése.

Budapest, ápr. 21. Roppant zavarok vannak a főváros élelmezésében. Az élelmi szerek ára annyira felszökkent, mintha háború s Budapest ostromzár alatt volna. Éppen ezér a hangulat a vasutasok ellen fordul. Mindenki türehtellennek tartja a felesküdt tisztviselői kar a forradalmi erőszakosságát. Két három nappal a főváros élelmezése nem biztosítható, ha a közlekedés meg nem indul.

A forradalmi tanács.

Budapest, ápr. 21. A szüntető tanjáról este 9-kor oszlottak szét a vasutasok. A szüntető bizottság nevébe Sarlay közölte a vidékkel, hogy van remény a megegyezésre. A bizottság telefonkérdésekre azt felelte, hogy egyelőre sztrájkolni kell! Éjfél előtt a bizottság ismét összeült, hogy a kormányhoz benyújtandó elaboratum pontozatait kidolgozza. A tanácskozás valószínűleg reggelig eltart.

Kirabolt vonat.

Budapest, ápr. 21. Vágsellye és Tornóc közt a tehervonatot a személyzet elhagyta a nyílt pályán. Reggelre ismeretlen emberek a vonatot kirabolták.

Meddig vár a kormány?

Budapest, ápr. 21. A kormány elhatározta, hogy még 1—2 napig vár, ha addig a béke helyre nem áll, mindazokat, akik hivatalukat el nem foglalták, elbocsátják és helyüket azonnal vizsgázott vasutasokkal töltik be.

Induló vonatok.

Budapest, ápr. 21. A közöshadügyminiszter a magyar kormány rendelkezésére bocsátotta a 26. mozdonyvezetővel bíró vasuti ezredet. Ennek folytán a nyugoti pályaudvarról Marhegyen át Bécsbe menő 116. számú személyvonat ma délelőtt 9 óra 25 perckor elindult, több utassal Marx miniszteri tanácsos vezetésével. Ugyazintén elindult a keleti pályaudvarról Bruchon át közlekedő gyorsvonat délután 2 óra 15 perckor Bécsbe.

Holnap ismét katonavonat indul Miskolc és Szabadka felé. Az utközi állomásokon katonákat raknak le, hogy a pályatesteket megvédelmezzék.

A veszprémi megyei Nyul község közelében a munkaszünetű vasutasok föltartottak egy vonatot és a vonatvezetőt meg akarták lincselni.

Határozott álláspontok.

— ápr. 22.

A beruházási javaslat a pénzügyi bizottságban tegnap kiállotta a tüzkeresztiséget. Birálták, ha nem is egészében, de részleteiben. Birálták nemcsak ellenzéki, de kormányparti szónokok is. Láz utóbbi dolog némi feltűnést keltett. Sőt alkalmul szolgált folyosói pletykákra és hírlapi mendemondákra. Némely ellenzéki pedig szeretne tőkét kovácsolni ez esetből. A szabadelvűpárt belső egységét féltik s krokodilus-könyeket ontanak.

Mondanunk sem kell, hogy mindez a politikai erkő csök nagy hanyatlására mutat. Mikor események helyett külső jelekből, apró tünetekből ítélnek az emberek s azokból vonnak le messzemenő következtetéseket. A politikai élet javasasszonya és szüszeszendős jövendőmondói jósólnak a tenyér vonalaiból, a madarak repüléséből, a falevelek mozgásából. Egészségtelen állapot.

A pénzügyi bizottságban tárgyilagos kritikát gyakoroltak szabadelvűpárti képviselők. A szabadelvűpárt vezetősége nem hogy elnyomná a vélemények szabad nyilvánítását, inkább öröme telik a párt kebelében is kifejlődő eszmecserének. Nagy, a kormány sorsát, vagy a párt jövőjét és existenciáját érdeklő kérdésekben szükséges, hogy a párt minden tagja vesse alá a maga elhatározását a párt egyetemes akaratának. Más természetű kérdésekben azonban az a helyes eljárás, ha a javaslatok a tárgyilagos és szakavatott birálat szűrőjén mennek át, s ha a párt tagjai maguk járnak elől jó példával a szokimondó, férfias kritika gyakorlatában.

Ha tehát valaki abból, hogy a kormány némely javaslatai a párttagok részéről is eltérő megítélésben részesülnek, a szabadelvűpártban fennálló fegyelemre nézve téves következtetéseket von le, az magának tulajdonítsa, ha eljárása nevetességessé válik. Mert egyrészt mindig a szabadelvűpárt „meghunyászkodását” és feltétlen engedelmességét emlegetni; másrészt pártvillongásról s a szabadelvűpárt belső harcáról beszélni, ha szabadelvűpárti képviselők élnek az egyéni meggyőződés teljes jogával: ez legalább is hipokrizis és szemforgatás. S mindenestre oly foku következtelenség, amilyenre aligha van példa más országok politikai történetében.

A vasutasok mozgalmát is pártcélokra és lapcélokra igyekszik kiharcolni egyik-másik ellenzéki orgánus. Ahelyett, hogy csillapítanák a forrongókat s igyekeznének rávenni őket, hogy követeléseiket hozzák összhangba az állam pénzügyi helyzetével: olajat öntenek a tüzre, sőt a felzigatott vasuti alkalmazottakat arra sarkálják, hogy folytassák azt a világra szóló kártevést, melylyel az államot és a lakosság millióit sújtják a nélkül, hogy ezt valaha csak a legesekélyebb részben is jóvá tehetnék.

A kormány szíven hordja a vasutasok sorsát s mindent elkövet, hogy anyag helyzetüket javítsa. A kormány áldozatkészségének azonban meg vannak a természetes, át nem léphető határai. Mert nem az a kérdés, mi mindennel lehetne még a vasutasok helyzetét rózsásabbá tenni. Az a kérdés: mit és mennyit bír el az ország. A vasutasok érdekénél is van erősebb és nagyobb érdek — az országé. Ha az államra szakadó újabb terhekre való tekintettel, nem az abszolút, de az elérhető jót helyezi is kilátásba a kormányjavaslat, az még mindig jobb, mintha elviselhetetlen terheket rakunk az adózók vállaira.

Azok, akik a vasutasok forradalmi hangulatát önző politikai célok javára izgatják és ingerlik, nem gondolják meg, hogy nem a kormánynak, a nagyközönségnek okoznak a máris bihatetlen károknál még nagyobbakat.

A kormány javaslatát a vasutasok sorsa iránt érzett meleg, szeretetteljes gondoskodás érzése sugallta. Ha anyagi helyzetük javításában még sem ment el addig a határig, a meddig szerette volna, annak egyedüli oka az ország pénzügyi helyzete. Összeroskadás veszélyének felidézése nélkül valóban nehéz volna a fizetés-javítás kérdésében még nagyobb engedelményeket tenni.

Általános munkaszünetés.

Debrecen összes munkásai tüntetnek.

— ápr. 22.

A kefégyári munkások bérharcra rendületlenül folyik tovább, sőt e bérharccal kapcsolatosan olyan dolgok történtek, amik valóban gondolkodóba ejtheti az embereket. Hogy legrövidebben, pár szóval elmondjuk: a kefégyári bérharcolókhoz csatlakozott minden rangú, rendű munkás embere. Ugy hogy ma már felmondta a szolgálatot a kőműves, fafém-munkás, ács, asztalos, esztergályos, lakatos, bádogos, pék, csizmadia, téglavető, csatlakozott ezekhez a dohánygyár munkáscsapata, a máv. gépjavitóműhely, a vaggongyár, minden munkása. Szóval, munkaszünetés minden vonalon!

Tegnap már hajnalban kezdődött a harcias hangulat. Végh Gyula rendőrfőkapitány lakása előtt u. i. már hajnali 5 óra után kezdődött a munkások csoportosulása. A csoportosulás rövid idő alatt viharos tüntetéssé fajult. Mintegy negyed órai tüntetés után széjjel oszlott a tömeg. Egész napon át az olajütőben lévő tanyán gyülekeztek, zsongtak mint a rajsó méhek. A folyton tanácskozó, de csendes tömeget a déli órákban felkeresték János Zoltán ev. ref. lelkész és Kardos Samu dr. ügyvéd. Mindketten beszédet intéztek a néhány ezer főnyi munkás tömeghez, óva intették, figyelmeztették őket, hogy kerüljenek minden összeütközést a rendőrséggel. Felemlítették a tegnapelőtt érkezett belügyminiszteri rendeletet, mely semmiféle csodortosulást, tüntetést és

menetet nem enged meg a város belterületén. Utánuk a legnapelőtt szabadlábra helyezett Josvay Mihály szól hozzájuk; hasonló szellemben.

S a szép szó tényleg használt. Lemondtak tervükről; a délelőtti órákban u. i. tüntető meneteket illetve felvonulást akartak rendezni. A nyugodt hangulat megmaradt délután két óráig. Ekkorra u. i. tüntető körmenetet kérelmeztek a polgármestertől. A polgármester kérelmüknek helyt nem adott. Ez igen elkeserítette a bérharcolók tömegét. A polgármester tagadó válaszára a bérharc vezetője távirati úton kereste fel a minisztert. Kedélyükre megnyugtatólag hatott az a közöttük hirtelen elterjedt hír, hogy Ferenczy Gyula dr., Jászi Viktor dr. és Kardos Samu dr. érdekükben táviratot intéztek a belügyminiszterhez. A távirat javasolta a kérelem megadását, mert szerintük a felvonulás a legnagyobb rendben történhetik meg. — A délutáni órákban beszédet mondtak a munkásokhoz.

Kardos Samu dr., ügyvéd és Josvai Mihály valamint Szabó Endre a bérharc vezérférfiai. Beszédükkel nyugtatólag hatottak a tömegre.

Estefelé a kíváncsiak tömege lepte el a főteret és különösen a bérharcolók tanyájára vezető utat, a Kossuth utcát. Hírlett, hogy a harcolók tüntetésre készülnek. Beszéltek, hogy a munkások elvannak keseredve azért a déli tervük nem sikerült. A híreknek látszólag igazat adott az a körülmény is, hogy a délutáni órákban 5 óra után a csendőrségnek 15 lovasból álló csapata kivonult a tanyára.

A város belterületén is csendőrszolgálatok cirkáltak. A kivonult csendőrségnek azonban semmi dolga nem akadt a tömeggel, amennyiben azok teljesen nyugodtak voltak. — Érdekes megemlíteni, hogy a csendőrök láttára nagy ijedelem keletkezett a munkás tömegben.

A nőmunkások átmenekültek a régi Dobozi féle temetőbe. A férfiak megrohanták a közel haladó vasuti töltést s rövid idő alatt kövekkel fegyverkeztek fel. Anyira felszedték a kődarabokat, hogy csupán az apróbbak maradtak a csupasz pályatesten.

A dohánygyári munkások is teljesen felmondták a szolgálatot. Délután három órakor törött négyes sorokban vonultak át a dohánygyárból a bérharcolók tanyájára. A zászlós menet, melynek legnagyobb része nőmunkásból állott, a Marseillet énekelte.

Ugyan ezen időben tartotta felvonulását, külön csapatba a vas- és fém-munkások csapata. A dohánygyári munkások 7 tagú köldöttséget választottak; 4 férfit és 3 nőt, kik a dohánygyári igazgatóval tárgyalnak. A dohánygyári igazgató távirat útján azonnal jelentést tett a m. kir. központi dohánygyári igazgatóságnak Budapestre. A munkások kérel-

müket 4 pontban foglalták össze. Ezek közül legfontosabb az a két pont, hogy a naponta fizetett munkások bérét 30 százalékkal, azon munkásokét pedig kiket munkájuk mennyisége után fizetnek 20 százalékkal emeljék.

Az általános bérharc következménye a bérkocsisok magaviselete is. Száz-százötven perccel emelték a viteldíjat a városon kívüli utaknál. Tegnap fordult elő, hogy egy Hajdusoboszlói magasabb állású ur ember, vonat nem lévén, kocsin akart haza menni. A máskor tíz-tizenkét koronás utért harminc koronát emlegetett a felszólított bérkocsis.

Egyik másik esetben Ujfehértóra kellett vinni egy ur embert, kinek ezért kerek 100 koronát kellett fizetnie.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Hivatalos eskütétel.** A városi tanács tegnap délelőtt tartott ülésén Csapó László az ujonnan kinevezett számgyakornok és Nagy Lajos számvéző letették a hivatalos esküt.

× **Hajdumegye telefonhálózata.** Rásó Gyula kir. tanácsos, alispán átírt a városi tanácshoz a telefon hálózat ügyében. Az alispán kijelenti, hogy a Debrecen sz. kir. várostól kért 10.000 korona hozzájárulási összegbe nincs betudva a hortobágyi csendőrlaktanyának a balmazújvárosi póstahivatallal összeköttetéshez szükséges összeg, valamint a két óhát gazdálkodásnak az egyeki postahivatallal, mint kapcsoló állomással összekötéséhez szükséges összeg. Ha azonban a város közönsége a hajdumegyei községeket Debrecen várossal összekötő tűzrendészeti, kereskedelmi és mezőgazdasági tekintetből Debrecen város és ennek lakossággal Hajdúvármegye közönségével egyenlő mérvben érdeklő távbeszélő hálózattal együttesen a hortobágyi rendőrlaktanyát és két ohati gazdálkodást is bekívánja a hálózatba vétetni, ez esetben a várost 15976 korona hozzájárulási összeg terhelné, sőt ha a város a mátai biztos lakást is bekapcsolja, ez még 2700 korona több kiadást okoz. Mivel azonban a távbeszélő úgy vármegyénk, mint Debrecen sz. kir. város közönségét érdekli, ennél fogva hajlandó vagyok a hortobágyi csendőrlaktanyát a város külön megterhelése nélkül a hálózatba felvenni, ha a város 10.000 koronával járul a telefon kiépítéséhez. A tanács legközelebb tárgyalja az alispáni átiratot. Részünkről csak annyit jegyzünk meg, hogy Debrecen ur módon járul a telefon kiépítéséhez, ha megadja a kért 10.000 koronát.

Az ipartestület közgyűlése.

A kefégyári munkássztrájk folyamán a nehéz helyzetet teremtett a debreceni kézműiparágakban is. A hatóság intézkedése közbelépésre szölyította a

kézműipari munkásokat is és ma már városunk egy általános munkás sztrájk-nak a színhelye.

Ez ideig nem avatkozhattunk a sztrájk mozgalomba, mert a kefégyári munkások ügyeinek elintézésére az 1884 évi XVII. t. c. értelmében az ipartestület nem illetékes; ma azonban midőn az általános ipari sztrájk a legközvetlenebbül érinti a kézműiparosokat is, szükségesnek tartom, hogy úgy a képesített iparosok, mint ipari munkásaink érdekében foglalkozzunk a jelenlegi viszonyokkal és minden alkalmat és módot felhasználjunk az iparimunka ujrafelvitelére.

E célból bocsatom ki az alábbi meghívót azon kérelemmel, hogy a közgyűlésen képesített iparos társaim minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek.

Meghívó

a debreceni Ipartestületnek 1094 év ápr. hó 22-én délután 2 órakor saját dísztermében tartandó

rendkívüli közgyűlésére

Tárgy:

Az általános ipari munkás sztrájk ügyének megbeszélése.

Debrecen, 1904. április 21.

Tóth Kálmán,
ipartestületi elnök.

A vasutasok tanyáján.

Mintha a bérharcok ugyanegy időben Debrecen városában adtak volna egymásnak találkozt. Most akár a bérharcok városának lehetne elnevezni Debrecen. Majdnem minden második ember szüntető. Szüntetőnek a kefégyári, dohánygyári, gépjavitó műhelyi, malomi és mindefféle ipari munkások. És szüntetőnek a vasutasok.

Hogy mi a különbség az előbbiekből bérharcra és az utóbbiaké között, arra nagyon nehéz megfelelni. Mert bérharc — bérharc. A munkás kényszeríteni akarja a munkaadót, hogy több bért adjon neki. Szóval a bérharc — kenyérharc. A kenyér — a világforradalmak egyik tényezője — az, am körül most is minden forog. Évezredek óta ezért folytak véres háborúk: hogy mindenkinek elég kenyere legyen. A kinek pedig nem volt, az ahoz ment, akinek több volt — vagy csak éppen volt — és hol szépszóval, hol erőszakkal vette el tőle a maga számára.

Igy van ez most is... Azonban mégis van némi különbség a vasutasok és mondjuk például a kefégyári munkások bérharc között. Az, hogy a vasutaknak nemcsak a külső ruhájuk előkelőbb mint azoké, hanem a szellemi előképzett ségük is nagyobb kell hogy legyen. És hogy ez a körülmény előnyükre irandó-e, ki tudná azt megmondani?...

Ilyen ehez hasonló dolgokkal tépelődve, közeledtem a pályaudvar felé. Már előtte tele volt a tér labzselőkkel, Jártak keltek, vagy pedig csoportokba verődve tárgyaltak. Részben kíváncsiak, részben pedig a bérharcolók maguk voltak.

Belépve a kupollás közepesarnokba, a pályaudvar képén első tekintetre semmi

sem volt észrevehető. Éppen olyan volt, mint rendes időben. Csak éppen annyiban különbözött, hogy a pénztárak zárva voltak és elfőtük szuronyos bakák sétáltak föl s alá. Azonban más tekintetben minden régi. A folyosókon a népek hullámoztak, mintha csak a vonat indulására várnának. Nevetgeltek, tereferáltak, hogy a bucsu szomorú idejét azzal is megrövidítsék.

A harmadik osztályú váró és étkező helyiségben most is ott ültek az utasok a kemény falócaikon, mint egyébkor, Némelyek állva itták meg az asztal mellett egy pohár sörüket, mintha attól féltek volna, hogy lekésnek.

Az első és másodosztályú várótermek zárva voltak. De annál kedélyesebb volt az étkező terem, ahol az utasok közül azok, akik nem mentek szállodába, nagyon vigan voltak. Szinte baletalálták magukat és tetszett nekik ez a rendkívüli állapot.

A vonatok meg ott álltak törületlen nagy ablakok üvegén túl, mintha csak azt várták volna, hogy a portás eszengettyűjét rázva kiáltssa az ő elnyújtott hangján:

— Püspök-Ladány, Szajol, Szolnok, Budapest felé tessék beszállni!

... Pedig, hej, ki tudja, hogy mikor fognak azok a vonatok megindulni ...

Ez a gondolat rajzolódott ékesen a harmadik osztály utasainak is az arcára. És én valóban részvétet és szánalmat éreztem az ő kifejezetlen nagy bánatuk iránt.

Töpörödött, ráncosképű anyóka ül fakó fekete ruhájában az egyik sarokban. Sós könnyek peregnek le barázdás arcán végig kopott kendőjére és azott ujjaira. Odamentem hozzá és megkérdeztem:

— Miért sir néni?

— Hogyne sirnék, mikor a lányom máma temeti az urát Váradon, ahol a malomba dolgozott. Tegnap kaptam a sürgönyt, ahol van ni. Tokaj mellől jövek és tegnap óta itt rostokolok ... Szegény leányom a kis gyerekekkel azt se tudja, mit csináljon ... Jaj, mi lesz vele ...

Es hullnak tovább a könnyei. A másik lócán egész csapat szürök és elemóziás izsákok közepette ül egy csigás, őszes bajú, jóképű magyar. Bozontos szemöldjei alól olyan elégedetlen pillantást löveil akkor is, amikor feléje fordulva kérdelem:

— Hát a bácsiék hova utaznak?

— Borsodba mennénk, ha lehetne. De nem lehet ... Még jó, hogy ennalót hoztunk, mert akár el is pusztulhatnánk.

— Hát a vendéglő?

— Nem elég, hogy otthon ezalatt fenekestől fölfordul minden, még a kocsmára is pocékoljuk a pénzt ... Hisz így is annyi károm lesz ebből a tétlenségből, hogy no! Oszti ki fogja ezt nekem megfizetni, azt mondja meg ...

Hallgattam. Ez olyan kérdés volt, amire nincs felelet. Ha pedig van, az neki nem kielégítő.

Bezzeg nem gondoltak ezzel odakünn az ugynevezett peronon, ahol az nranys és ezüst gallérosok, a polgári ruhás alkalmazottak és mátha hordók paroláztak egymással.

Eszembe jutott a gyönyörű angol fantázia az Egyenlőségről. Az emberek sohasem lehetnek egyenlők. Mennyire igaz. Itt láttam csak. Még a közös kenyérharoban sincs egyenlőség. Mindenki

félti a magát és gyanakszik a másikra, és ezt csak halkan meri kifejezni, mert fél a másiktól. Milyen gyarló teremtmény is az ember. Milyen gyarló.

Hirtelen jön egy alkalmazott és egy papirlapot lobogtat. Pillanat alatt körül fogják. A papiron a nyiragyháziak sürgönye áll. Hangosan olvassa. Arról szól hogy megkísérelték az egyezkedést, de sikertelenül. Buzdítja a kartársakat a kitartásra. Aki esküjét nem tartja meg, huncut gazember! Minden élénk helyesléssel találkozik, végül pedig megjeljenzik a táviratot.

Azután beszélni kezd:

— Nem szabad magunkat megadnunk. Ha már belekezdünk, folytassuk is. Most kell valamit elérnünk, mert nem lesz több ilyen alkalom. Vagy — vagy!

— Ugy van! Ugy van!

És széjjel oszlanak, hogy a következő percben máshelyen újra egybeverődjenek.

Megfogom az egyik alkalmazottat és beszédbe elegyedem vele:

— Mondja csak, nem gondolják, hogy maguk végett ártatlan emberek szenvednek meg.

— Lehet, de nekünk nem lenne ilyen alkalmunk többet soha. Addig kell ütni a vasat, amíg meleg. Aztán meg a közönség is velünk tart. Különben az én feleségem is Várad állomáson maradt pénz nélkül. De majd gondoskodnak róla a kartársak.

— Hátha nem sikerül, amit akarunk. Hátha katonai vasutat küldenek.

— Kiugrasztjuk. Nem tud az tovább jönni az első váltónál. És ha kell, még a sineket is fölszedjük.

— Hát azt nem számítják, hogy másoknak, például a tanítóknak sokkal nyomoruságosabb helyzetük van. — Hát azok mért nem sztrájkolnak?

— Mert ostobák!

Láttam, hogy az én emberemmel nem lehet semmire mennem. Ott hagytam. És mialatt a városba érve, az esteli díszes korzón végigmentem, nagyon sokat töprengtem utolsó szavai fölött. — Hátha igaza van ebben. ... hátha.

H I R E K.

A vasuti állomás képe.

— ápril 22.

A vasuti állomás mazzamas képet mutat. A díszes, nagy étterem telve van a győzelmükben biztos vasutasokkal. Gyülekezésük előkelő, magatartásuk komoly és úgy viselik magukat, mint egy eszmének öntudatos harcosai.

Künn a fedett peronon nagy az élénkség. Biztató szavak szállnak az ajkáról és általános az a nézet, hogy a kormány engedni fog a *negyvenezrek* óhajának. A sínparokon ott állanak az élettől megfosztott kocsik és várják az indulást. A pályatest néma és a kocsik közt egy lélek sem látható. Mikor egy-egy sürgöny érkezik, elesendesül minden ember és feszült figyelemmel hallgatja a központ *Előre* biztatását. Általános a vélemény, hogy a vasuti üzem ma megindul. Az üzem megindulása gyorsan fog történni, mert a vasutasok amely matematikai pontossággal kezdték meg a munkaszünetést, épp oly gyorsasággal

fognak ujult kedvvel és erővel szolgáltatást teljesíteni.

Sokan, nagyon sokan várják a vonatok indulását. Szerelmes pár, ki most indult nászutjára, kénytelen mézes napjait itt tölteni. Iderekedtek példás családapák és mintaférjek, kik azon tűnődnek, vajon elhiszi-e otthon hagyott hitvesük a *vis major-t*, mely őket a hazamenetelben gátolta. Öreg és ifju munkás emberek szorongatják zsebükben az utra valót és szomoruan néznek az üres szeredásra, melyből vesztégységük alatt elfogyott a kenyér és a szalonna. Kétségbeesett utazók szaladgálnak fel és alá és egy-két bánatos *comis voyageur* alsóssal üti agyon az időt. Két anyós is itt kesereg az állomáson nem annyira afelett, hogy itt kell vesztégnie, hanem azért, mert bizton tudják, hogy vejük otthon örömkönyveket hullat a kényszervesztégtség telett. Bent a kocsikban jámbor birkák, rőfögő sertések, nyertő paripák, kacér szarvu jármos és vágó ökrök várják a szabadulást. Enni-inni adat neki jó Boczán Elemér és így a jámborok nem érzik a kormány merev álláspontjának súlyos voltát.

A katonaság komoly képpel őrzi a pénztárakat és raktárakat. Feltűzött szuronyonnyal sétál a baka és itt-ott egy városi rendőr intézkedik tapéntatosan. — Mindezeknek színes tartozéka végül száz meg száz kíváncsi, ki mindenáron látni és hallani akar.

Meddig tart ez az áldatlan, kihatásban kiszámíthatatlan munkaszünetetés, lapunk zárta előtt még nem tudhatjuk. Annyi azonban bizonyos, hogy milliók esnek áldozatul e mozgalomnak. A kibontakozás percében nem akarunk rekriminálni, annyit azonban már most is mondhatunk, hogy sérelmeink között sem feledjük: *salus reipublicas suprema lex* ...

* **Kiss Albert családi ünnepe.** Tegnap kelt egybe Kiss Albert ev. ref. lelkes bájós és művelt leánya, Kiss Ilonka k. a. Báthory Andor késmárki tanárral. A polgári kötést a nászháznál Oláh Imre m. kir. állami anyakönyvezető személyesen teljesítette. Tanúk voltak a menyasszony részéről Kiss Áron püspök, a vőlegény részéről Pósa Lajos író s illetőleg ennek képviselőjében — mivel Pósa nem jöhetett el, — a vőlegény testvérbátyja, Báthory László, sz. k. v. honvéd főhadnagy. — A polgári kötés végeztével nyomban következett az egyházi megáldás, melyet az ősz főpásztor Kiss Áron püspök, aki az örömszüloket is eskette, mindenkit mélyen megható ékesszólással és friss erővel teljesített. Este szűk családi és baráti körben ülték meg a lakodalmat. Ott voltak a többek közt: Kiss Áron és neje, K. Tóth Kálmán, neje és leányuk Melinda, Dicsőfi József és neje, Végh Gyula főkapitány és neje, özvegy Báthory Istvánné, a vőlegény édesanyja, Báthory László és neje, dr. Nagy Zsig-

mond ét neje, Ilyés Endre és neje, Mindszenty Imre, özv. Thamassy Lajosné és leánya, özv. Joó Istvánné, Bélteky Lajos és neje és még számosan.

* **Némethy Károly köszönete a tanácshoz.** Debrecen város tanácsa közelebb levélben üdvözölte dr. Némethy Károly miniszteri tanácsost abtól az alkalomból, hogy a belügyminiszteriumban a városi ügyek vezetését ó reá bízták. E levélre Némethy Károly a következő választ küldötte Debrecenbe: Tekintetes Városi Tanács! Hálás köszönettel vettem Debrecen sz. kir. város érdemes Tanácsának — melynek tagjaihoz engemet régi barátság és nagybecsülés szoros köteléke fűz — hozzám intézett szives üdvözlését. Midőn a belügyminiszterium városi ügyosztályának vezetését miniszterium kiűntető bizalmából átveszem: lelkes szeretettel fogok hozzá a nehéz, de szép munkához. Különös örömmre fog szolgálni mindha, ha az én kedves Debrecen városom közügyeinek előmozdításához, a város felvirágoztatásához, új ügykörömben az eddiginél fokozottabb mértékben hozzájárulhatok. Hazafias üdvözléssel Budapest, 1904. április 12. — Dr. Némethy Károly miniszteri tanácsos.

* **Az ölcmetű áldozata.** A nyomdai munka testemésztő terhe ismét egy fiatal életet pusztított el. A Debreceni Könyvnyomdászok Szakegylete ugyanis részvétellel tudatja tagtársa Cseresnyés Sándor betűszedőnek a Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Egyesülete tagjának f. évi április hó 20 án, élete 27. évében, hosszas szenvedés után történt elhunytát.

Az elhunyt fiatal szedő hült tetemei f. évi április hó 22-én, pénteken d. u. 5 órakor, Garai-utca 21. sz. gyászháznál tartandó ima után a Hatvan-utcai temetőben fognak örök nyugalomra tétetni. Áldás és béke poraira.

* **Mérges vasedények.** Érdekes bünygyi feljelentés érkezett szerdán a bünygyosztályhoz. A feljelentést egy budapesti cég, névszerint Schuldner Jakab kereskedő tette. A feljelentés figyelmezteti a csendőrséget, hogy több debreceni vaskereskedő olyan vasedényeket tart raktáron s bocsájt áruba, melyek az emberi szervezetre határozottan káros és mérges alkatrészeket tartalmaznak. A feljelentő cég a gyáros nevét is közli akitől az állítólagos mérges anyagot tartalmazó edények származnak. A vádolt cég, *Rakodgyai és Társa* losonci vasgyára. A rendőrség a feljelentésre azonnal intézkedett olyanképen, hogy a helybeli vaskereskedésekben, minden olyan vas edényt, mely a nevezett gyárból származik, hivatalosan zár alá vett. Tegnap azonnal megkezdették a hivatalos vizsgálatot. Az edények zár alá vételét Szombathy János r. fogalmazó felügyelete alatt Vadas Mózes őrparancsnoknak teljesítette. A vizsgálatnál jelen volt Varga Emil dr. tisztí orvos is. Tegnap már több kereskedőnél találtak Rakodgyai és társa jelzésű edényeket. Így Pásztor Gyula és társa vaskereskedésben mintegy 1260 darab edényt vettek zár alá. Mihelyt valamennyi vasedényraktárt átvizsgált a rendőrség, az edényeket vegyivizsgálat végett azonnal átadják K. Szalay Béla

dr. városi vegyésznek, ki a vizsgálatot megejti; úgy hogy rövid időn belül tisztázva lesz a kérdés, hogy vajjon tényleg emberi szervezetre veszélyes anyagok vannak e a nevezett vasgyár edényeiben. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy e dolog előzménye hosszabb idő óta folyó elkeseredett üzleti harc a megvádolt és egy másik (pozsonyi) gyár közt, mely küzdelem az újságok nyilttérében már alaposan kimerült és elfajult. A rendőrség feladata tehát ezúttal több irányu s rendkívüli óvatosságot igényel az eljárás, hogy ki lehessen deríteni: mennyi a feljelentés komoly alapja s mennyi az említett harc utóhangja.

* **Debreceni rendőr Budapesten.** Így magában szóra sem volna érdemes a dolog, ha a rendőrünk nem a vasutasok bérharcá miatt rekedt volna Budapesten — Imre József 15 ös számú városi rendőr u. i. felutazott a fővárosba, hogy beteg gyermekét orvosi műtét alá vésesse. Két napra kapott szabadságot, mely azonban a avsutások bérharcá miatt furesán hosszabbodott meg. Most odafenn rekedt s várja a jó szerencsét, hogy minél hamarabb haza érkezhessék.

* **Halálozások.** Debrecen város halottai az elmúlt napon a következők voltak: Papp Mária ev. ref. 15 hónapos; Cseresnyés Sándor ev. ref. 27 éves betűszedő; Nagy József ev. ref. 4 napos.

* **Verekedés az utcán.** Weisz Géza és Guttman Meier tegnap a Csapó-utcán a mezőrendőr kapitányság előtt összeverekedtek. A verekedők ügye a rendőrségen nyert befejezést.

* **Talált kézi zacskó.** Egy női kézi zacskót talált tegnap délelőtt Boruzs Sándor főreáliskolai harmad osztályu tanuló a zsidó templom előtt. A becsületes megtaláló azonnal a rendőrségre vitte, hol átvizsgálva, nagyobb mennyiségű pénzt, s egyéb tárgyakat találtak benne. Nyilván urinő veszthette el. Jogos tulajdonosa kellő igazolás után átveheti a rendőrség bünygyi osztályánál.

* **Szülői felügyelet nélkül.** Egy apró, 8 éves gyermeket vezetett tegnap a rendőrségre Dobai László temető csösz. Ott csavargott a szegény kis gyermek minden felügyelet nélkül. Sőt még az a nagy bűn is terhelte csöpp lelkét, hogy némely sűrű virágot tépdesett. A rendőrség tekintettel a szülők szegénységére s arra, hogy egész nap dologban vannak s így nincs ki felügyelt volna a gyermekre, igen enyhén büntette a kis gyermek szüleit.

* **Talált ékszer.** Nagy János vásáros-pécsi lakos, ki a vásárra jött be Debrecenbe, tegnap egy gyémánt ékszerrel talált az utcán. Ugy látszik értékesítés végett, beküldte Gasparik Antal főtéri ékszerészhez. Nevezett kereskedő azonnal értesítette a rendőrséget, honnan nyomban intézkedtek s Nagy Jánost a rendőrségre kísérték. Itt azonban oly ügyesen védekezett, hogy a rendőrség megszüntette az eljárását.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejratánál levő kirakás.
Ma este az Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara átszik.

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háború.

Az orosz-japán háború mindjobban balad előre, még pedig az oroszokra nézve nem előnyösen. Eppen azért az oroszok összes erejüket kifejtteni igyekeznek, hogy az eddig szenvedett vereségek ejtette csorbát kiköszörüljék.

Ujabb távirati híradásaink a következők:

Az oroszok szervezkedése.

London, ápr. 21. Koreai táviratok jelelik, hogy az oroszok várakozó álláspontjából rosztat következtetnek. Minden pillanatban várják, hogy az orosz hadsereg be fog törni Koreába. — Eppen azért minden előkészületeket megtettek már a fogadásukra. — A nagyszabású támadás tervére vall az is hogy a Jalu folyó északi partján 50 ezer orosz katonát összepontosítottak már eddig is.

Tóth Béla sajtópöre.

Budapest, ápr. 21. A nagykedveltségnek és érdeklődésnek örvendő Esti levelek írója: Tóth Béla ma a budapesti esküdtbíróóság előtt állott. Az ismert író ugyanis az Esti levelek egyikében olyan valamit írt, amit Mangold Gyula egyetem tanár becsületére nézve sértőnek tartott. Ezért őt becsületsértés vétségé címén Mangold Gyula beperelte és az ügyben az esküdtbíróóság marasztaló ítéletet hozott: Tóth Béla író 150 korona pénzbüntetésre ítélt.

Munkások a lavina alatt.

Turin, ápr. 21. Egyik olasz városkában: Pergilatóban halálhozó hóomlás történt. Az Alpeselek oldaláról megindult hógörgeteg olyan nagy erővel és gyorsasággal tört lefelé, hogy a menekülésre képtelen 33 munkást maga alá temette. A gyorsan és nagy erővel megindult munkálatokhoz nyomban hozzáfogtak és eddig 26 holttestet húztak ki a hó alól. A mentési munkálatokat a táviratilag segítségül kért katonaság folytatja.

Ciril nagyherceg állapota.

Pétervár, ápr. 21. Cirill nagyherceg állapota válságosra fordult. Hogy eddig éppen ellenkező híradások történtek, az azért volt, mert a nagyherceg környezete a nagyherceg szülőit meg akarta kimélni minden fölösleges aggodalomtól. Azokra való tekintettel tették közzé eddig a lapokban, hogy Cirill nagyherceg sebesülése veszélytelen.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, április 21. Buzakinálát mérsékelt, vételekdy gyöngye. Bányadt irányzat mellett 14,000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: borult.

Buza áprilisre	7 95—96
„ októberre	7 81—88
Rozs áprilisra	7 77—78
„ októberre	6 25—26
Zab áprilisra	6 45—46
„ októberre	5 16—1
Tengeri májusra	5 45—46
„ júliusra	5 22—23
Répcé augusztusra	10 90—11.—

VÁROSI SZÍNHÁZ

Folyó sz. 236. Bérlet 169-ik sz. (A.)
Ma, pénteken, 1904. évi ápr. hó 22-én:
először:

A hajduk hadnagya

Nagy operette 3 felvonásban. Irta: Rajna Ferenc

Égés
daganat
fejfájás
szívdobogás
álmatlanság
Hányás

mindjelen, melyek
rosz gyomor követ-
keztében származ-
nak. Ilyenbajok el-
len legjobb a
rohitsi Tempel
forrás viz

mely orvosilag is rendeltetik. A styria
forrás erősebb sűrű szakonként iható.
Kapható: Hoffmann József-
nél Budapest, Báthory u. 8.

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs keménypadló számára
Keil-féle „Glasur“ fénymáz 45 kr.
Keil-féle arany-fénymáz képkerteknek.
Keil-féle szalmakalap-festék minden szonben

Mindekor kaphatók:

Borsos Kata cégnél Debrecen.

Virágot kedvelő és kert gazdák közönségéhez!

Van szerencsém tavasz beáltával tisztelettel figyelmükre
felhívni arra, hogy nálam csakis legjobb minőségű és
egmegbizhatóbb fajok, kipróbált jó csiraképességgel
vetemény és virágmagvak kaphatók

Megnyugvásom az, hogy 18 évi ittlétem alatt magas
polcra emeltem a helyi kertészetet.

kiváló tisztelettel

Paczelt János.

Nem esített rózsákból nagy készlet olesón.

Üsokrok és koszoruk. Öserpes nyíló virágok

SPECIALISTA

Sérvkötőkben
Keleti-féle leg
ujabb cs. és kir.
szab. sérvkötő
pneumatikus gummi pelot-
tal a legkényelmesebb a
maga nemében! Nem esu-
szik, nem okoz kellemetlen
nyomást és rendkívül kitűnő
fekvése által felülmul minden
más gyártmányt.

ÁRAK: Egyoldalu | Kétoldalu
12 kor. | 24 kor.

en célszerű. Uj!
Keleti-féle cs. és kir.
szab. higioniuos gu-
misérvkötő rugónél-
kül gyenge a nyo-
más iránt érzékeny
etegeknek legmiele-
ebben ajánlható.

Árak:

Egyoldalu | Kétoldalu

kor. 10.— | kor. 20.

Törvényesen védve.

Testgyógyászati gyáraimban teljes jótétel mel-
lett készülnek továbbá: járó- és támgépek,
mű-fűzők ferdénnöttek részére.

műlábak és műkezek

— amputáltak részére. —

H a s k ö t ő k, gummi-görcsér-harisnyák stb

Betegtoló székek és kocsik.

Uj! Uj!

Cs. és kir.
szabadalmazott
szagtalan

Fontos!

szoba-ürszékek,

légmentesen elzárható (szagtalan) fedőlel,
Eredeti gyári árak mellett!

Valódi francia gummi-óvó különlegessé-
gek eredeti párizsi csomagolásban. Árak
kor. értékben! Tucatontint: 2, 4, 6, 8, 10, 12.

Legújabb, 1903. évi körül-belül 3000 díszes
ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartás
mellett küld ingyen és bérmentve.

Keleti J.

orvos-sebészeti mű- és kötszer gyára.

Alapítva 1878.

Budapest, IV. Koronaherceg-u. 17.

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

Budapest V. kerület, váci-körút 32. szám

császári és királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű

gőzcséplőkészleteket, ipari célokra alkalmas Compound lokomobilokat.

MILLENIUM fű kaszáló-, marokrakó- és kévekötő arató-
gépeket, valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket

Kerületi képviselő: Harstein Kálmán Debrecenben, Piac utca 83.

Tavaszi é nyári újdonságok.

Kardos László üzletében
 Debrecen Kossuth utca 9. Az üzlet
 jóhírnevéhez méltó minőségű izléses
 és színtartó nőruha mosó kelmék és
 pedig: **Kartonok, Satinok, Le-
 vantinok, Ajáurok, Battstok
 Duchessek, fehér, Pique és
 selyem szövetek, Zefírek.**

**Tavaszi és nyári
 idény**

1904.
Valódi brünni szövetek
 Egy vágás 8-10 méter K. 7-8-10-jó
 hosszú, teljes férfi K. 12-14.-jobb
 öltözet, (felsőrokk nad- K. 16.-18.-finom
 rág, mellény) — ára: K. 21.-igen finom
 Valódi gyapju szövet.
 Egy fekete salon öltözet K. 20.- úgy felöltők
 turistaruháknak, stb. stb. gyáriárakban küld:
Siegel-Imhoz, Brünn
 Arjegyzék ingyen. — Ha privát egyé-
 zek a cégtől rendelnek, nagy előny
 ben részesülnek.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai
 Debrecen, kistemplombazár

**Óriási raktár
 szőnyegekben
 függöny. ágy és asztalterítő
 butorszövetek
 Linoleum
 ! Olcsó árak !**

**F O N T O S
 GYOMORBYJOSÓKNAK!**

Étvágyhiányt, gyomorfáj-
 dalmakat, emelygést, gyo-
 morgyengéséget, emész-
 tési zavarokat, főfájást

stb. megszűntet azonnal a világhírű valódi
BRADI-tele
MÁRICELLI GYOMORCSEPPEK.

Sok ezer köszönő és elismerő nyilatkozattal! Kis üveg 200
 nálati utasítással 80 fillér, nagy üveg 1-40 korona

Gyógyszertárakban kapható.
 Főraktár: **BRÁDI C.** gyógyszerháza
 a „Magyar Királyhoz” Bécs, honnan
 kívánatra — ingyen küldetik az érdekes
 „Specialbroschür.”

5 kor. beküldése után 6 kis üveg, 4-50
 kor. beküldése mellett 3 nagy üveg lesz
 — bérmentve küldve. — Képviselet —
Magyarország részére:
Török József
 gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12.

Óvkojunk utáztoktól! — A valódi
MARIACELLI gyomorcseppek fenti védjegy-
 gyel és aláírással kell, hogy ellátva legyenek.

Kiváló szerencse Töröknel

Felülmulhatatlanul

kedvz főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 14 millió korona
 nyereménynel többet fizetünk nagyrabecsült vevőiknek; csak a leg-
 utóbbi időben is

a legnagyobb nyereményt és pedig

605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre

a 100.000 koronás főnyerem. a 74366 sz. sorsjegyre.	a 80.000 koronás főnyereményt a 83061 sz. sorsjegyre.
a 100.00 koronás főnyereményt a 52528 sz. sorsjegyre.	a 70.000 koronás főnyereményt a 81161 sz. sorsjegyre.
a 100.000 koronás főnyereményt a 94780 sz. sorsjegyre.	a 70.000 koronás főnyereményt az 5498 sz. sorsjegyre.
a 90.000 koronás főnyereményt a 109780 sz. sorsjegyre.	a 60.000 koronás főnyereményt az 51618 sz. sorsjegyre.
a 90.000 koronás főnyereményt a 84610 sz. sorsjegyre.	a 60.000 koronás főnyereményt a 7634 sz. sorsjegyre.
90.000 koronás főnyereményt a 92787 sz. sorsjegyre.	a 50.000 koronás főnyereményt a 403 sz. sorsjegyre.

és ezeken kívül meg egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magyar kir. szabamozott 14. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 5.000 pénznyeremény

összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyeremény **400.000**,
 1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à
80.000, 1 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**,
 1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**,
 8 à **15.000**, 36 à **10.000** korona és még sok egyéb;
 összesen **55.000** nyeremény és jutalom **14.459.000**
 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervezési árai:

1/2 eredeti sorsjegy frt. — 75 vagy kor. 150; 1/4 eredeti sorsjegy frt. 150 vagy kor. 300
 „ „ „ 3.— „ „ 6.— „ „ 6.— „ „ 12
 sorsjegyeket utóvétel vagy az összeg előleges beküldése ellenében küldjük
 Hivatalos rvezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre
 kérünk

t. é. április hó 24-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS T. SA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körút 46** — a I. fiók: **Váci-körút 4** — a
 I. fiók: **Muzeum-körút II** — a III. fiók: **Erzsébet-körút 54**

Rendelőlevél levágandó. **Török A. és Társa bankháza Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m: kir. szab. osztály-
 or sjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben }
 utóvételre kérem }
 postautalvánnyal küldöm }
 mellékelem bankjegyekben (bélye- }
 gekben. }
 A nem tesző törlendő.

Pontos cím: